

A Fővárosi Ítéltábla dr. Kormányos Nóra ügyvéd (**felperesi képviselő címe**) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a Dr. Erdei Zoltán Ügyvédi Iroda (**I. rendű alperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Erdei Zoltán ügyvéd) által képviselt I. rendű alperes neve (**I. rendű alperes címe**) I. rendű, a Dr. Egri Zoltán Ügyvédi Iroda (**II. rendű alperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Egri Zoltán ügyvéd) által képviselt **II. rendű alperes neve (II. rendű alperes címe)** II. rendű, a Dr. Gál Ferenc Ügyvédi Iroda (**IV. rendű alperesi képviselő címe**, ügyintéző: dr. Gál Ferenc ügyvéd) által képviselt **IV. rendű alperes neve (IV. rendű alperes címe)** IV. rendű, dr. Palásti Péter ügyvéd (**VI. rendű alperesi képviselő címe**) által képviselt **VI. rendű alperes neve (VI. rendű alperes címe)** VI. rendű és ... jogtanácsos által képviselt **VII. rendű alperes neve (VII. rendű alperes címe)** VII. alperessel szemben tulajdonjog megállapítása és közös tulajdon megszüntetése iránt indult perében, a Balassagyarmati Törvényszék 2016. szeptember 7. napján kelt 21.P.20.889/2011/353. számú ítélete ellen a felperes 358. sorszámon előterjesztett fellebbezése folytán meghozta a következő

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részeit nem érinti, fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 7.368.460 (Hétmillió-háromszázhatvannyolcezer-négyszázhatvan) forintot.

Az I. rendű alperes által a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 1.020.650 (Egymillió-húszezer-hatszázötven) forintra, míg a peres felek által az államnak fizetendő elsőfokú kereseti illetékből az I. rendű alperes által megfizetendő illetéket 1.393.200 (Egymillió-háromszázkilencvenháromezer-kétszáz) forintra, míg a felperes által fizetendőt 106.800 (Százhaty-ezer-nyolcszáz) forintra módosítja.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 75.955 (Hetvenötezer-kilencszázötvenöt) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a feleket, hogy fizessenek meg az államnak az illetékügyi hatóság külön felhívására a felperes 207.300 (Kétszázhet-ezer-háromszáz) forint, míg az I. rendű alperes 590.100 (Ötszázkilencvenezer-száz) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Az elsőfokú bíróság által megállapított, a fellebbezés szempontból irányadó tényállás szerint a felperes és az I. rendű alperes (későbbiekben: peres felek) 1994. április 30-án ismerkedtek meg, életközösséget 1997 novemberében létesítettek. Ekkor költöztek az I. rendű alperes által az örökségéből vásárolt ... szám alatti ingatlanba, ettől kezdve jövedelmeikkel közösen gazdálkodtak, egy háztartásban éltek. A felperes 2002-től a **VI. rendű alperes neve** alkalmazásában állt, míg az I. rendű alperes 1997-től 2010-ig a honvédség alkalmazottja volt mint repülőtiszt, oktató pilóta. 2002. január 18-án az I. rendű alperes eladta a ... szám alatti ingatlant 8.000.000 forintért. Ezt megelőzően a 2001. december 19-én kelt adásvételi szerződéssel megvásárolta a perbeli ... szám alatti ingatlant 14.000.000 forintért, melyhez a munkáltatójától a **VII. rendű alperes nevetől** 3.000.000 forint kölcsönt igényelt. Az I. rendű alperes adóstársa a kölcsön-kötelemben a felperes volt.

Az I. rendű alperes 2002 októberében megvásárolta a ... Igazgatóságtól a ... hrsz.-ú repülőter megnevezésű ingatlant 734.000 forintért. Kizárólagos tulajdonjoga 2002. október 31-én nyert bejegyzést az ingatlan-nyilvántartásba, majd ezt az ingatlant a IV. rendű alperessel, **IV. rendű alperes neve** nevű ismerőseivel elcserélte a ... hrsz.-ú ingatlanra. Később 5.556.000 forintért megvásárolta a ... és ... hrsz.-ú belterületi telek ingatlanokat, vállalva azoknak a négy éven belüli lakóházzal történő beépítését. Az építkezés finanszírozására 5.500.000 forint hitelt igényeltek a felek a felperes munkáltatójától a **C. Bank Rt.**-től a 2003. december 23-án kelt kölcsönszerződéssel, melynek megkötésére jelzálogjog alapítása mellett került sor. A 2004-ben indult építkezéshez az I. rendű alperes 15.000.000 forint köztisztviselői hitelt vett fel az **O. Bank Zrt.**-től. A felek az építkezéshez felhasználták a **B.** úti ingatlan eladásából származó, valamint a felperes kizárólagos tulajdonát képező ... lakás értékesítéséből befolyt vételárat, melyet a felperes az I. rendű alperes részére kölcsönként nyújtott. A **D.** úti lakóépületre az illetékes önkormányzat 2005-ben adta ki a használatbavételi engedélyt.

A felperes részére 1997. február 12. napján vásárolták meg a szülei a ... szám alatti lakást 1.300.000 forintért oly módon, hogy a vételárat biztosították részére, azonban a szerződést a felperes írta alá. Az ezen ingatlan eladásából származó 6.200.000 forintot bocsátotta a felperes kölcsönként az I. rendű alperes rendelkezésére, évi 8%-os kamat-kikötés mellett. 2007 februárjában tartottak a peres felek egy elszámolást, melynek során az I. rendű alperes tartozáselismerő nyilatkozatot tett a felperes felé 5.900.000 forintról. Ezt követően a további hitel-visszafizetés úgy történt, hogy az I. rendű alperes havi 100.000 forintos részletekben banki átutalással törlesztett a felperes felé, mely tartozás összességében 472.694 forintra csökkent.

2006-ban az I. rendű alperes, mint egyéni vállalkozó nyújtott be pályázatot a ... Szervezethez a ... hrsz.-ú ingatlanra, melyet 10.000.000 forint vételár ellenében szerzett meg. A 10.000.000 forintból 8.835.000 forint a felperes számlájáról került átutalásra 2006. október 27-én, további 1.000.000 forintot az I. rendű alperes teljesített. Az ingatlan megvásárlásához 2006. augusztus 23-án a **C. Banktól** 3.500.000 forint összegű, svájci frankban nyilvántartott devizahitelt igényeltek a felek. Az ingatlanra a IV. rendű alperes javára keretbiztosítéki zálogjog került bejegyzésre. 2006-ban további ingatlan-vásárlásokat eszközölt az I. rendű alperes. Október 18-án kelt adásvételi szerződéssel 150.000 forintért megvásárolta a ... hrsz. alatti, valamint a ... hrsz. alatt felvett ingatlanokat. 2009. március 13-án a takarékszövetkezettől igényelt 2.400.000 forint hitel felhasználásával megszerezte a ... hrsz.-ú ingatlant, mely két utóbbi ingatlan összevonásra került.

A felperes a 2006. augusztus 4. napján kelt adásvételi szerződéssel megvásárolta testvérétől a ... hrsz.-ú ingatlan fele részét 10.400.000 forintért, mely vételárat a szerződésben foglaltak szerint 2006. augusztus 31-ig a **VI. rendű alperes neve**-től felvett munkáltatói hitelből egy összegben

kívánt fedezni. A bankkal kötött szerződés 2006. augusztus 23-án ... szám alatt jött létre, melyben a felperes mint adós, az I. rendű alperes, mint adóstárs szerepelt. A kölcsön biztosítására a bank jelzálogjoga bejegyzésre került az ingatlanra. A hitelt a felperes az édesapja segítségével vég-törlesztette 7.988.872 forint összegben 2012. január 30-án.

Együttélésük idején a felperes és az I. rendű alperes közösen jártak nyaralni, az ünnepeket együtt töltötték, a gyermekvállalás kérdésében nem értettek egyet. A peres felek az anyagi gyarapodásukat, egzisztenciájukat ingatlanok vásárlásával kívánták biztosítani, melyben szerepet játszott az I. rendű alperes repülés iránti szenvedélye, valamint az, hogy a felperes banki tisztviselőként kedvező feltételekkel jutott hitelhez. Az együttélés során a felperes és az I. rendű alperes több bankszámlával is rendelkezett, melyek között kölcsönös pénzmozgások, átutalások történtek, a rezsiköltségeket is ezen számlákról átutalással teljesítették. Az I. rendű alperes egyes számláin a felperes rendelkezési jogosultsággal bírt.

A peres felek között 2010. december 27-én szűnt meg véglegesen és minden vonatkozásban az élettársi kapcsolat, azonban 2011 májusáig még egy lakást használtak. Vagyoni jogi vitájukat megpróbálták peren kívül szerződéssel rendezni, melynek érdekében dr. T. J. ügyvédhez fordultak, aki a 2011. május 11. napján kelt általa szerkesztett és ellenjegyzett megállapodásban rögzítette, hogy a felperes kötelezettséget vállalt a Sz., D. úti ingatlanok a 2011. május 24. napjáig történő kiürítésére, az onnan történő kijelentkezésre. Tartalmazta a megállapodás azt is, hogy az elszámolásuk részeként az ingatlan kiürítésével egy időben megfizet az I. rendű alperes a felperesnek 1.000.000 forintot.

A felperes a végleges kereseti kérelmében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy az I. rendű alperessel 1997 novemberétől 2010. december 27. napjáig élettársi kapcsolatban éltek. Az élettársi közös szerzésben való közreműködésük arányát - a javára kedvezőbb - 65/100-ad 35/100-ad arányban kérte meghatározni. A Sz. belterület, ... hrsz. alatti D. úti családi ház 80/100-ad részét az I. rendű alperes kizárólagos vagyonaként ismerte el - azonban a közösen szerzett 20/100 tulajdoni hányadra szerzési arányának megfelelő tulajdonjoga megállapítását kérte. Az I. rendű alperes által elcserélt ... hrsz. alatti ingatlan kivételével a többi ingatlanra, így a ... hrsz. alatti, a ... hrsz. alatti, a ..., ... és ... hrsz.-ú ingatlanokra annak megállapítását kérte, hogy azokat 65/100-ad arányban élettársi közös vagyon jogcímén megszerezte, a további alperesek, mint jelzálogjogosultak tőrésre kötelezése mellett. Az I. rendű alperes által elcserélt ... hrsz.-ú ingatlan tekintetében az általa megjelölt szerzési arálynak megfelelő megtérítési igényt nyújtott be az I. rendű alperessel szemben. Kérte annak megállapítását is, hogy a ... ingatlan teljes egészében a saját vagyonát képezi, és ugyanez volt a keresete a ... forgalmi rendszámú gépjárműre is. Igényt tartott továbbá annak megállapítására, hogy a ... számú repülőgép, a Morán (Haveo) repülőgép, a hangárszerkezet, valamint a ... számú repülőgép tulajdonjogát 65/100-ad részben megszerezte. Kérte a közösen felvett hitelek elszámolását is a szerzési arálynak megfelelően, a nyugdíjpénztári megtakarítások elszámolását, továbbá a ... hrsz.-ú ingatlanra, az I. rendű alperesnek folyósított 9.941.661 forint összegű, terület alapú támogatásnak a 65/100 részét is. Kölcsön jogcímén 1.296.694 forint és ennek 2010. december 27. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamat megfizetését kérte a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (későbbiekben: régi Ptk.) 523. § (1) bekezdésére utalással. Az ingatlanokon fennálló közös tulajdon megszüntetésére nem nyújtott be kereseti kérelmet.

Az I. rendű alperes az érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott, hogy közte és a felperes között jogi értelemben vett élettársi kapcsolat nem jött létre. Pénzmozgások, kölcsönügyletek történtek, azonban ezek folytán csak kötelmi elszámolásnak lehet helye. Abban az esetben, ha a bíróság megállapítaná az élettársi kapcsolat fennálltát, úgy 1994 őszétől 2011 májusáig

kérte annak meghatározását. Vitatta a felperes által megjelölt szerzési arányt is. Élettársi kapcsolat megállapítása esetére a javára kedvezőbb 63-37%-os szerzési arányt állított. A **Sz. D.** úti ingatlanok, a ... hrsz.-ú ingatlan vonatkozásában azok saját vagyonába tartozását hangsúlyozta. A ... hrsz.-ú ingatlanra előadta, hogy az nem a tulajdona, míg a további ... ingatlanokat - másodlagosan, élettársi kapcsolat megállapítása esetére - elismerte közös szerzésnek. Vitatta a ... ingatlan kizárólagos vagyoni jellegét, arra nézve a szerzési arálynak megfelelő tulajdonjoga megállapítását indítványozta élettársi közös vagyon jogcímén. A felvett hitelekkel, megtakarításokkal kapcsolatban előadta, hogy azokat akként kell felosztani, hogy melyek azok az ügyletek, amelyeket közösen kötöttek és melyek azok, amelyeket külön-külön. A terület-alapú támogatás iránti felperesi igény elutasítását kérte. A felperes által igényelt kölcsön megfizetéséről úgy nyilatkozott, hogy annak elutasítása egyrészt elévülés, másrészt pedig annak teljesítése miatt indokolt.

A IV. rendű alperes a kereset elutasítását kérte, míg a további jelzálogjog jogosultak - a javukra az ingatlanokra bejegyzett jogosultságok érintetlenül hagyása mellett - a kereset teljesítését nem ellenezték.

Az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel támadott ítéletében megállapította, hogy a felperes és az I. rendű alperes 1997 novemberétől 2010. december 27. napjáig élettársi kapcsolatban éltek. Annak túrására kötelezte az I., a VI. és VII. rendű alperest, hogy a **Sz.** belterület ... hrsz.-ú ingatlant a felperes 10/100, a **Sz.** belterület, ... hrsz.-ú ingatlant 50/100 arányban élettársi közös vagyon jogcímén megszerezte. Megállapította, hogy a felperes megszerezte a ... hrsz.-ú, a **P.** belterület, ..., ..., ... hrsz.-ú ingatlanoknak az egészhez viszonyított 50/100 részét, melynek túrására kötelezte a II. és a IV. rendű alpereseket.

Megállapította, hogy a ... hrsz. alatt felvett ingatlanon az I. rendű alperes 25/100 arányban élettársi közös szerzés jogcímén szerzett tulajdonjogot.

Valamennyi ingatlannal kapcsolatos jogváltozás átvezetésére ingatlanügyi hatósági megkeresésről határozott.

Megállapította, hogy a felperes és az I. rendű alperes 50/100-50/100 arányban megszerezte a ... számú repülőgép, a Haveo repülőgép, a II/4. tétel alatti hangárszerkezet és a ... számú repülőgép tulajdonjogát, míg a vagyonmérleg II/1. tétele alatti ... forgalmi rendszámú gépkocsi a felperes kizárólagos tulajdonát képezi. A hangárszerkezetet az I. rendű alperes tulajdonába adta.

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek termőföld-eladással kapcsolatos megtérítési igényként 367.000 forintot, ingó értékkiegyenlítés címén 350.000 forintot, valamint hiteltörlesztéssel és megtakarításokkal kapcsolatos megtérítési igényként további 995.677 forintot.

Kötelezte az I. rendű alperest a felperesnek járó 472.694 forint kölcsön, valamint ennek 2012. február 16. napjától 2013. június 30-ig a mindenkori késedelemmel érintett naptári félévet megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamata, 2013. július 1-től a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamata megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Kötelezte az I. rendű alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 705.000 forint perköltséget, míg az államnak járó kereseti illeték megfizetése körében a felperest 405.000, míg az I. rendű alperest 1.095.000 forint megfizetésére kötelezte.

Határozata indokolásában a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (későbbikben: régi Ptk.) 578/G. § (1) bekezdésére és a 685/A. §-ra hivatkozással a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapította, hogy a felperes és az I. rendű alperes élettársi életközösségben éltek,

melynek kezdő és befejező időpontját illetően elfogadta a felperes előadását. Jövedelmeik számszerű összesítését követően - a peres felek kérelmétől eltérően - az élettársi közös vagyon megszerzésében megállapítható közreműködésüket egymás közt egyenlő arányban állapította meg. Ezt az arányt tartotta szem előtt az ingatlanokkal, és ingóságokkal kapcsolatos jogszerzések mértékének meghatározásánál is. Az I. rendű alperesnek a szerzésben való közreműködéshez való hozzájárulásaként figyelembe vehető bevételeit az életközösség alatt 18.938.307 forintban, míg a felperes hozzájárulását 18.537.150 forintban rögzítette.

A peres felek között létrejött kölcsönszerződés folytán az I. rendű alperesi bevételekből - egyéb tételek mellett - levonásba helyezte a felperesnek megfizetett 5.200.000 forintos kölcsön összegét is.

Az I. rendű alperes ellenkérelmével érintett ... ingatlan tulajdonjogi státusával kapcsolatban az volt az álláspontja, hogy a felperes alaptalanul hivatkozott kizárólagos vagyonaként annak egészére, mivel a felek egyező előadása, hogy a 2006. augusztus 31-én a felperes testvérétől megvásárolt 1/2-ed tulajdoni illetőség 10.400.000 forintos vételárának biztosítására szolgáló hitelt közösen igényelték, mely ügyletben az I. rendű alperes a felperes adóstársa volt.

Azt sem tartotta kétségesnek a rendelkezésre álló iratok alapján az elsőfokú bíróság, hogy a testvérek között létrejött ügylet adásvétel volt, mivel a felperes ajándékozási szerződést nem tudott felmutatni. Úgy vélekedett, hogy az nem vitatott tény, hogy az életközösség megszakadását követően a felperes az édesapja segítségével végtörlesztést eszközölt, azonban az - a felperes által az életközösség megszakadását követően teljesített részletekkel együtt - csupán megtérítési igényt keletkeztet, dologi jogi igényt azonban nem. Kiemelte, hogy még abban az esetben sem hivatkozhatna a felperes a saját kizárólagos szerzésére, ha a hitel teljes visszafizetésére kizárólagos vagyonát használta volna fel.

Az életközösség során felvett hitelek 12 tételben összesítve alapvetően arra az álláspontra helyezkedett, hogy bizonyos ügyletek, megtakarítások elszámolhatóak a felek között, melyek egybevetésével 995.677 forintot köteles megfizetni a felperes részére az I. rendű alperes.

Azonban az egyes hitelek tulajdonba adásával kapcsolatos kérelem szerződéses jogviszonyok esetén nem értelmezhető, ezért a felperes ez irányú keresetét elutasította - beleértve a C. Banktól a ... ingatlan megvásárlásával kapcsolatban felvett ... számú hitel elszámolását is. Erre nézve jelentőséget tulajdonított annak is, hogy a felek nem kérték az ingatlanokon fennálló közös tulajdon megszüntetését.

Az I. rendű alperes által a ... hrsz. alatti ingatlanra az életközösség megszakadását követően felvett terület-alapú támogatás felének a megfizetésére benyújtott felperesi kérelemre kifejtette, hogy a 25/2011. (IV. 7.) VM rendelet 3. § (2) bekezdése, valamint az azt követő években született rendelkezések szerint az egységes terület alapú támogatások igénylésére a termőföld jogszerű használója jogosult. A vitatott időszakban földhasználónak az I. rendű alperes, mint bejegyzett tulajdonos minősül, ugyanis a felperes a megjelölt időszakban a földet nem használta, a hasznosítással kapcsolatos költségeket részben sem fedezte, e körben nem viselt kockázatot, továbbá nem jelezte, hogy földhasználati jogával élni kíván, - ezért a terület alapú támogatás iránti igénye sem lehet alapos.

Az egyéb kérelmekkel kapcsolatos igények elutasítása, avagy teljesítése részletes indokolása mellett a perköltségekről a pernyertesség-pervesztesség arányának figyelembevételével döntött, melyet a felperesre kedvezőbb 73-27%-ban határozott meg.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, melyben annak részbeni megváltoztatásával az I. rendű alperes által felvett területalapú támogatások megfizetése iránti

kérelmének helyt adó döntés meghozatalát, - tartalma szerint - a ... hrsz. alatt felvett ingatlanra benyújtott I. rendű alperesi tulajdonjog megállapítása iránti ellenkérelem elutasítását, valamint a hitel elszámolást illetően az I. rendű alperesnek a további 4.062.004 forint megfizetésére történő kötelezését kérte.

Arra az esetre, ha a másodfokú bíróság nem adna helyt a ... ingatlannal kapcsolatos kizárólagos vagyoni hivatkozásának, kérte, hogy az ítélet tábla a szerzési arány körében az I. rendű alperes által a részére visszafizetett 5.200.000 forint hitelt számítsa hozzá az ő bevételeihez és ezt a szerzési arány megállapításánál vegye figyelembe. Ezzel egyidejűleg kérte, hogy a ... ingatlan megvásárlásához felvett hitel törlesztésére kifizetett 8.114.009 forint fele részének, azaz 4.062.004 forintnak a megfizetésére is kötelezze a másodfokú bíróság az I. rendű alperest.

A terület alapú támogatásokkal kapcsolatban az életközösség megszakadásától, 2011 évtől kezdődően a másodfokú határozat meghozatalának időpontjáig az I. rendű alperes által felvett 14.736.916 forint fele részére, 7.368.460 forintba tartott igényt, melyet a másodfokú bírósághoz 2018. március 8. napján benyújtott előkészítő irata 7. oldalán összegzett.

Jogorvoslati kérelme indokaként - megismételve az elsőfokú eljárás során előadott hivatkozásait - azzal érvelt, hogy alapvető jelentősége annak van, hogy miként került sor a ... ingatlannal kapcsolatos hitel visszafizetésére. Az ugyanis az I. rendű alperes által sem vitatott, hogy korábban az édesapja vásárolta a ... **P.** utcai ingatlant, melynek az eladásából származó vételár is nyilvánvalóan a kizárólagos vagyont képezte. Azonban ezt nem a ... telek másik felének a megvásárlására fordította, hanem kölcsönadta az I. rendű alperesnek, mellyel nyilvánvaló hátrányba került.

Nem vitatta azt az elsőfokú ítéleti megállapítást, hogy testvérétől az ingatlan fele részét adásvétel jogcímén szerezte, továbbá annak is jelentőséget tulajdonított, hogy kizárólag őt tüntette fel tulajdonosként az ingatlan-nyilvántartás. Közölte, hogy tisztában van azzal, hogy az élettársi életközösség alatt történt szerzés közös vagyoni jellegéhez vélelem kapcsolódik, azonban ez a vélelem a perben megdőlt, mivel bizonyította, hogy a közösen felvett hitelt a kizárólagos vagyonából fizette vissza. Erre nézve a ... számú kölcsönszerződéssel kapcsolatos kimutatásokra hivatkozott, melyekből álláspontja szerint egyértelműen kitűnik, hogy a részéről hiteltörlesztésre fordított összeg megegyezik az I. rendű alperes által a perrel érintett időszakban visszafizetett különvagyoni kölcsön összegével. Az I. rendű alperes 100.000 forintként fizette vissza részére a tartozását, ezért azt lehet mondani, hogy végső soron a kizárólagos vagyont használta fel a ... telekrész megvásárlására. Irrelevánsnak találta, hogy a hitelkötelemben az I. rendű alperes adóstársként szerepelt, mert ez pusztán a bank kikötése volt és - álláspontja szerint - az ő jogszerzésének mikénti megítélésére nincs kihatása.

Hangsúlyozta, hogy az I. rendű alperes - a peradatokból kitűnően - maga sem tekintette közös vagyonnak a ... ingatlant. E vonatkozásban utalt a 2012. január 9-ei beadványára, melyben az I. rendű alperes maga adta elő, hogy „rövid nyomozás után sikerült felderíteni a felperesi ingatlan adatait és elhelyezkedését”. A per kezdetén az I. rendű alperes egy alkalommal sem említette azt élettársi közös vagyonként, - melynek alapvető jelentőséget tulajdonított. Kiemelte továbbá, hogy a **Sz., D.** úti családi házzal kapcsolatban elismerte a 80/100 részre vonatkozó I. rendű alperesi kizárólagos tulajdont, ezért is méltánytalannak tartja, hogy a ... ingatlanra az I. rendű alperes igényt érvényesít a perben.

Előadta, hogy nem vitás, hogy az MVH által folyósított terület alapú támogatások felvételére kizárólag a termőföld használója jogosult. A perrel érintett ... hrsz. alatti legelő és út megjelölésű

ingatlant az I. rendű alperes tulajdonosként használja, tehát földhasználati jogosultsága a tulajdonjogából fakad. E körben azért is megalapozatlannak vélte az elsőfokú bíróság elutasító döntését, mivel bírói felhívás ellenére nem igazolta az I. rendű alperes, hogy az adott területre igényelt támogatást annak tényleges fenntartására fordította volna. Legelőként történt besorolásából, művelési ágából adódóan ugyanis az adott termőföldön csupán kaszálás végezhető, növénytermesztés folytatása kizárt, - így fenntartásának különösebb költsége, és végső soron kockázata sincs.

Kiemelte, hogy a ... ingatlannal kapcsolatos támogatás a 28/2014. (III. 27.) VM rendelet 1. § 9. pontja értelmében azt a személyt illeti, aki a mezőgazdasági agrár-, vidékfejlesztési, valamint halászati támogatások és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (MVH eljárási törvény) 44. § (4) és (7) bekezdése alapján jogszerű földhasználónak minősül. Az ügyféli földhasználat jogszerűségét a törvény 44. § (7) bekezdése részletezi. Nyilvánvaló tehát, hogy az I. rendű alperes a közös tulajdont képező termőföldből hasznot húzott.

Meghatározó jelentőséget tulajdonított annak is, hogy a terület alapú támogatással kapcsolatos igényét már a bírósághoz benyújtott keresetlevélben is érvényesíteni kívánta, továbbá fontosnak találta, hogy a ... számú hitel - melyet a ... ingatlan megvásárlására fordítottak - kizárólag az ő számlájáról került törlesztésre. Álláspontja szerint az I. rendű alperes mindkét fokon megnyilvánuló perelhúzó magatartása azt a célt szolgálta, hogy őt a támogatás igénylésének lehetőségéből hosszú évekre kizárja. A peradatokból kitűnik a felperes szerint, hogy az I. rendű alperes tetemes föld alapú támogatáshoz jutott az elmúlt hét évben, melynek elszámolására okkal tart igényt a perben.

A felperes a másodfokú bírósághoz szeptember 5. napján benyújtott iratában a fellebbezése további indokai között az elsődleges kérelmet illetően a ... ingatlan kizárólagos vagyoni jellegének igazolására citálta az eljárás során meghallgatott tanúk vallomását, valamint utalt a BH2007. 122. számú eseti döntésre, mellyel kapcsolatban azt emelte ki, hogy az élettársi kapcsolat fennállása alatt keletkezett vagyonszaporulatra a közös szerzés vélelme érvényesül. Ettől azonban - az általa csatolt eseti döntés tanúsága szerint - az élettársak szerződéssel eltérhetnek, mely nincs alakisághoz kötve, ezért az ráutaló magatartással is létrejöhet.

A 2018. március 8. napján csatolt előkészítő iratában ismét összefoglalta a fellebbezési kérelmeit a felperes azok újabb, bővített indokolásával együtt. Előadta, hogy amennyiben az 5.200.000 forintot a bevételeihez hozzászámítja a másodfokú bíróság, úgy a javára 55,6%-ra módosul a szerzési arány. Ebben az iratában az elsőfokú ítélet kijavítása iránti kérelmet is előterjesztett, melyben kérte, hogy - korábbi kereseti kérelmének megfelelően - a ... hrsz.-ú ingatlan általa megszerzett fele részén fennálló, a IV. rendű alperes javára bejegyzett keretbiztosítéki jelzálogjogot törölje a másodfokú bíróság.

Az I. rendű alperes által benyújtott csatlakozó fellebbezést a Fővárosi Ítéletőrtábla a 17.Pf.20.592/2017/10. számú, 2017. szeptember 6. napján kelt végzésével hivatalból elutasította, mely rendelkezést az I. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró Kúria a Pf.I.25.079/2017/2. számú végzésével hagyott helyben.

Az I. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében előadta, hogy a tekintetben osztja a felperes jogorvoslati kérelmében kifejtett álláspontját, miszerint az elsőfokú ítélet megalapozatlan. Kitért arra, hogy ezt a csatlakozó fellebbezésében is hangsúlyozta.

A felperes fellebbezése részben alapos.

A jogorvoslati kérelem tartalmát nézve a másodfokú bíróságnak mindenek előtt abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a van-e az elsőfokú bíróság ítéletének a Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (későbbiekben: régi Pp.) 228. § (4) bekezdése alapján - fellebbezés hiányában - jogerőre emelkedett rendelkezése a perköltségről szóló döntés és az élettársi életközösség időtartamát rögzítő ítéleti rendelkezés kivételével.

A felperes a régi Pp. 234. § (1) bekezdésében foglalt 15 napos határidőben benyújtott fellebbezésében az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatásával a ... ingatlannal kapcsolatos I. rendű alperesi tulajdonjog megállapítása iránti ellenkérelem elutasítását, és a földalapú támogatás iránti keresetének történő helyt adást kért. Másodlagos jogorvoslati kérelme lényegében feltételekhez kötött, miszerint a ... ingatlanra vonatkozó fellebbezésének elutasítása esetére kérte, hogy a javára megállapított bevételekhez az ítélőtábla számítsa hozzá azt az 5.200.000 forintot, melyet az I. rendű alperestől kölcsönként visszakapott. Ennyiben másodlagosan az élettársi közös vagyon megszerzésében való közreműködés arányának a javára történő módosítását kérte.

A régi Pp. 123. §-a kimondja, hogy ha a kereseti kérelem számadási kötelezettség megállapítására irányul, a felperes ezzel együtt kérheti az általa előterjesztett számadás helyességének a megállapítását is. Megállapításra irányuló egyéb kereseti kérelemnek csak akkor van helye, ha a kért megállapítás a felperes jogainak az alperessel szemben való megóvása végett szükséges, és a felperes a jogviszony természeténél fogva vagy a kötelezettség lejártának hiányában vagy valamely más okból teljesítést nem követelhet.

A régi Ptk. 578/G. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy az élettársak együttélésük alatt a szerzésben való közreműködésük arányában szereznek közös tulajdont. Ha a közreműködés aránya nem állapítható meg, azt azonos mértékűnek kell tekinteni. A háztartásban végzett munka a szerzésben való közreműködésnek számít.

A fenti törvényi rendelkezések, és az azok alapján kialakult bírói gyakorlat nem ad lehetőség olyan tartalmú ítéleti rendelkezés meghozatalára, mely az élettársak vagyoni jogi viszonyainak rendezése iránti perben módot nyújtana a felek által eszközölt szerzési arálynak az ítélet rendelkező részében történő számszerű feltüntetésére.

Az élettársak szerzésben való közreműködése arányának kifejtése az ítélet indoklására tartozó kérdés, egyébként arra a rendelkező részben a vagyontárgyak megszerzésének mértékéből lehet következtetni. Nem teljesíthető tehát olyan fellebbezési kérelem sem, ami csupán azt tartalmazza, hogy bizonyos összeg valamelyik fél bevételeihez még hozzászámítandó. A felperes beadványa nem tartalmaz az egyes vagyontárgyakra, ingatlanokra vonatkozó - azoknak az elsőfokú ítéletben rögzítettektől eltérő mértékű tulajdonjog megszerzésére irányuló - határozott fellebbezési kérelmet.

A Pp. 235. § (1) bekezdésének első fordulata alapján a fellebbezésben meg kell jelölni azt a határozatot, amely ellen a fellebbezés irányul, és elő kell adni, hogy a fél a határozat megváltoztatását mennyiben és milyen okból kívánja.

A felperes feltételekhez kötött jogorvoslati kérelme annál inkább teljesíthetetlen és zavaros, mivel a fellebbezése első oldalán a területalapú támogatás 50/100-ad részére tart igényt - mely ellentmond az előző kérelmeinek. Az 5.200.000 forinttal kapcsolatos 55,6%-os kalkulációját is a 2018 márciusában benyújtott előkészítő iratában a régi Pp. 234. § (1) bekezdésében foglalt 15 napos határidőn túl adta elő, mely önmagában a fent kifejtettek szerint nem bír jelentőséggel.

Mindezek értelmében a felperesnek a feltételekhez kötött, a szerzési arány kérdéskörében előadott fellebbezési kérelme - függetlenül az elsődlegesnek nevezett jogorvoslati kérelme sikerétől - érdemben nem vizsgálható. Ezért a Pp. 228. § (4) bekezdése alapján jogerőre emelkedett az elsőfokú bíróság ítéletének túlnyomó része - kivéve a ... ingatlant és a felperesi kereset azt meghaladó elutasításának részeként figyelembe vehető föld-alapú támogatások, valamint a hitel-elszámolás kérdését.

Megjegyzést érdemel, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének a megalapozatlanságára történő - közelebbről nem részletezett - utalások azért is indokolatlanok, mivel az elsőfokú bíróság az érdemi döntésre is kiható lényeges eljárási szabálysértés nélkül, a teljeskörű bizonyítás lefolytatását követően, a felek kérelmeinek maradéktalan elbírálása mellett hozta meg döntését, - mely nem szorul a régi Pp. 252. § (2), avagy (3) bekezdése szerinti hatályon kívül helyezésre.

A peres felek kérelmei elsősorban tulajdonjog megállapítására és bizonyos közös szerzések (támogatás, megtakarítások) tekintetében az élettársi közös vagyon megosztására irányultak. E vonatkozásban megjegyzést érdemel, hogy az újabb keletű bírói gyakorlat lehetőséget lát arra, hogy a felek a perbe vitt igényeik kapcsán ne a vagyonszövetség egészének felszámolásáról kérjenek döntést a bíróságtól, hanem vagyoni jogi igényeik pusztán az általuk szolgáltatott peradatok keretei között nyerjenek egységes elbírálást (Kúria Pf.I.20.193/2008/4.). Az EBH2010. 2227. számú eseti döntés I. pontja értelmében az élettársi kapcsolat fennállása alatt szerzett ingatlanra tulajdoni igény vagyonszövetség előterjesztése nélkül érvényesíthető.

A felperes elsődleges fellebbezési kérelme annak „megállapítására” vonatkozik, hogy a ... ingatlan a kizárólagos tulajdonát képezi, mely kérelem teljesítése a fent hivatkozott régi Pp. 123. §-a alapján lehetetlen. Az iratokhoz csatolt tulajdoni lap tanúsága szerint a ... belterületi teleknek a közhiteles ingatlan-nyilvántartásban feltüntetett, kizárólagos tulajdonosa a felperes, - mely közokirattal (rég. Pp. 195. §) igazolt ténynek ítélettel történő további megerősítése iránti kérelem értelmezhetetlen. A felperes jogorvoslati kérelme - tartalma szerint - az I. rendű alperesnek az élettársi közös vagyon jogcímén előterjesztett tulajdoni igénye elutasítására, az elsőfokú bíróság alperesi ellenkérelemnek helyt adó rendelkezése megváltoztatására irányult.

A ... hrsz. alatt felvett belterületi beépítetlen telek tulajdoni sorsával kapcsolatban minden vonatkozásban osztja az ítélet az elsőfokú bíróságnak az ítélete 23-24. oldalán kifejtett helytálló jogi álláspontját, melynek megismétlése nélkül a felperes fellebbezésében felhozottakra - az általa is csatolt BH2007. 122. számú eseti döntés felhívásával is - az alábbiakat emeli ki.

A perben pusztán tulajdonjog megállapítása iránti kérelmet terjesztettek elő a felek, az élettársi közös vagyon megosztása, az ingatlanokon fennálló közös tulajdon megszüntetése nem képezte a per tárgyát, tehát az I. rendű alperes ellenkérelmének elbírálására a fent hivatkozott régi Ptk. 578/G. § (1) bekezdésének rendelkezései az irányadók. Helyesen fejtette ki az elsőfokú bíróság, hogy az élettársi közös szerzésen alapuló tulajdoni igény szempontjából csupán annak a kérdésnek van perdöntő jelentősége, hogy a felperes a 307. számú jegyzőkönyv 12. oldalán rögzített felhívással egyezően megfelelően igazolta-e, hogy a ... ingatlan a 2006-os, a testvérétől történt megvásárlására kizárólag a saját vagyonát használta fel.

Különösebb bizonyítási eljárás lefolytatása nélkül - pusztán a rendelkezésre álló iratok, a csatolt kölcsönszerződés alapján - megállapítható, hogy a peres felek a ...-as számú, a felperes munkáltatójától a C. Banktól felvett 10.400.000 forintos hitel felhasználásával teljesítették a vételárat, mely hitelköttelemben a felperes adóstársa az I. rendű alperes volt. Mindezek értelmében egyértelmű és nem szorul további vizsgálatra, hogy az I. rendű alperes az általa hivatkozott

jogcímen az élettársi közös vagyon megszerzésében való közreműködése arányához igazodó mértékben szerezte meg az ingatlan 25/100-ad illetőségét.

Arra sincs eljárásjogi és anyagi jogi lehetőség a felperes másodlagos fellebbezési kérelmét nézve, hogy erre az ingatlanra - kiragadva azt a megszerzett közös vagyon egészéből - eltérő, a felperesre kedvezőbb, a 25/100-ad részt el nem érő tulajdoni illetőséget állapítson meg a másodfokú bíróság, mert ahhoz a felperesnek azt kellett volna igazolnia, hogy a testvérének az ügyletkötés időpontjában, 2006 augusztusában kifizetett vételár legalább részben a kizárólagos vagyona volt - mely az eljárás során szintén igazolatlan maradt. Az irányadó bírói gyakorlat következetes abban, hogy a szerzésben való közreműködés arányát az élettársi életközösség egész időtartamára, a közös szerzés vélelme alatt álló vagyoncsoport egészére egységesen kell értelmezni (BDT2011. 2492).

A felperesnek a fellebbezése indokolásában előadott a BH2007. 122. számú eseti döntésre történő hivatkozása azért sem releváns, mivel az abban ismertetett tényállás szerint - a perbeli ügytől eltérően - a kizárólagos vagyona hivatkozó volt élettárs az ügyletkötés időpontjában rendelkezett az adásvétel lebonyolításhoz szükséges vételárral, mint igazolható kizárólagos vagyoni hozzájárulással - a bank által rendelkezésére bocsátott hitelkeret formájában. Azonban az elégtelen bizonyítás eredményeként nem volt megállapítható abban a perben, hogy a hitelkeretet az arra hivatkozó fél ténylegesen is az adott ügyletre fordította, - ezért az elsőfokú eljárás megismétlése vált szükségessé. Jelen esetben az adásvételi szerződést kötő felperes 2006 augusztusában igazolt kizárólagos vagyonnal nem rendelkezett, azt pedig a bíróság - arra vonatkozó jogszabályi felhatalmazás hiányában - nem méltányolhatja, hogy a felperes a korábban megszerzett, a saját tulajdonának eladásából származó vételárat az I. rendű alperesnek hitel formájában folyósította.

A felperesi fellebbezésben felhozottakra kiemeli az ítéletábra, hogy a felperes nem nyújtott értékelhető magyarázatot arra sem, hogy miért eshet eltérő megítélés alá az ő kizárólagos tulajdonaként nyilvántartott ingatlan az I. rendű alperes saját tulajdonaként feltüntetett ingatlanokhoz képest az élettársi közös szerzésre alapított, egymással szemben támasztott kölcsönös igények elbírásánál. A fellebbezéssel érintett ... ingatlan ugyanis egy beépítésre váró telek, mely funkciójából adódóan a családi házas ingatlantól eltérő „használatra” ad lehetőséget, a mindennapok során kevés gondozást igényel, ezért sincs jelentősége annak, hogy a telek részletes adatairól az I. rendű alperes a peres eljárás folyamatában szerzett tudomást. Önmagában az az I. rendű alperesi hivatkozás, hogy „megtudta az ingatlan paramétereit - még nem szolgálhat annak kétségmentes igazolására, hogy a peres felek az ingatlan kizárólagos felperesi tulajdonba kerüléséről a régi Ptk. 216. § (1) bekezdésének utolsó fordulata szerinti ráutaló magatartással megállapodtak volna.

A felperes által előadottakra azt sem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a nem vitásan saját vagyonát képező ..., P. utcai lakásának eladásából származó 6.200.000 forintos vételár nem lett volna elegendő a ... ingatlannak a 2006-os 10.400.000 forinton történő magához váltására. Egyébként helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra, hogy az I. rendű alperes dologi jogi igényének elbírálásánál semmiféle jelentősége nincs annak, hogy a felperes az ügyletkötést követően a hitel törlesztését miként, milyen anyagi eszközök felhasználásával finanszírozta. Ez a felperesi hivatkozás ténylegesen a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 5:83. §-a szerinti közös tulajdon megszüntetése iránti kereseti kérelem elbírálása esetén válik vizsgálhatóvá. A peres felek későbbi megállapodása hiányában csak a közös tulajdon megszüntetése, az ingatlanokon fennálló élettársi közös vagyon megosztása iránti perben juthat jelentőséghez a felperes által a ... ingatlan 25/100-ad részének a magához váltása kapcsán fizetendő megváltási ár mértékének megállapításánál, hogy a hitel visszafizetése miként történt, hogy a külföldi devizában nyilvántartott kölcsönt a felperes az édesapja tetemes anyagi áldozatvállalásával vég-törlesztette.

A felperes fellebbezése érintette az elsőfokú bíróságnak a hitel és a támogatások elszámolása körében hozott rendelkezését is. Mindenben helytálló az elsőfokú bíróság ítélete 32. oldalának második bekezdésében foglalt azon ítéleti indokolás a hitelek és kölcsönök elszámolását illetően, hogy a felperesnek az egyes hitelek „tulajdonba adására” irányuló kereseti kérelme - a fenti hasonló kérelmekkel egyezően - értelmezhetetlen, ezért annak elutasítása indokolt. Ítélete indokolásából kitűnően az elsőfokú bíróság - helyesen - nem vonta a közös tartozások és megtakarítások elszámolási körébe a ...-as számú hitelszerződést. A fent kifejtettek szerint a közös tulajdon megszüntetése nélkül nincs mód és lehetőség a hitel-jogviszonnyal kapcsolatos felperesi igények elszámolására, rendezésére, ezért indokolatlan az elsőfokú bíróság ítéletének a részbeni megváltoztatásával a 4.062.004 forintnak az I. rendű alperes terhére történő elszámolása is.

Ugyanakkor az ítélet tábla nem értett egyet az elsőfokú bíróságnak a felperes földalapú támogatással kapcsolatos keresetét elutasító döntésével, - mely részben a jogorvoslati kérelem alapos.

A termőföldről szóló 1994. évi LV. törvénynek a 2011. január 1. napján hatályos 3. § a) pontja értelmében termőföld az a földrészlet, amelyet a település külterületén az ingatlan-nyilvántartásban szántó, szőlő, gyümölcsös, kert, rét, legelő (gyep), nádas, erdő, fásított terület művelési ágban vagy halastóként tartanak nyilván.

Szintén a régi termőföldről szóló törvény 2011. január 1-jén hatályos 25/A. § (1) bekezdése szerint a földhasználati nyilvántartás az érintett földrészlet használatára vonatkozóan bejegyzett adatokat hitelesen tanúsítja. A (2) bekezdés szerint az ellenkező bizonyításáig a földhasználati nyilvántartásba bejegyzett adatról vélelmezni kell, hogy az a valóságnak megfelel.

A 25/B. § (2) bekezdése kimondja, hogy aki termőföldet használ s annak területe a földrészletek számától függetlenül az egy hektárt meghaladja, köteles a használatot annak megkezdésétől számított 30 napon belül az ingatlanügyi hatóságnál nyilvántartásba vétel céljából bejelenteni.

A törvényhely második része azt az esetet szabályozta, amikor a termőföld használója nem tulajdonos.

Az utóbb történt jogszabályi változásokat követően megállapítható, hogy a korábban bejelentett földhasználatra 2014 januárjától a földforgalmi törvény, a 2013. évi CXXII. törvény rendelkezéseit is megfelelően alkalmazni kell (KGD2016. 142.).

A keresetlevélhez csatolt tulajdoni lap tanúsága szerint az I. rendű alperes a ... hrsz. alatti saját használatú út, és legelőként nyilvántartott termőföldet a 2006. október 9-én kelt bejegyzés értelmében adásvétel útján szerezte. A közhiteles adatok igazolják, hogy az ingatlan 2007 novembere óta - tehát a szerzést követő egy év elteltével - Natura 2000-es védettséget élvez.

A fenti jogszabályi rendelkezések szerint sem tudta kétségessé tenni az I. rendű alperes az eljárás során azt a felperesi hivatkozást, miszerint a ... hrsz. alatt nyilvántartott termőföld tulajdonosa, egyben használójaként az életközösség megszakadása óta egységes terület alapú támogatást (SAPS) vesz fel. Az elsőfokú eljárásban azzal védekezett, hogy a felperes semmiféle kockázatot nem vállalt a legelő fenntartását, használatát illetően, ezért a területalapú támogatásból sem részesülhet. A 312. jegyzőkönyv 8. 9. oldalán hangot adott annak az álláspontjának, hogy a felperes az élettársi közös szerzésre alapított kérelme megalapozottsága esetén valamiféle haszonbérlet iránti igényt nyújthatna be, - a termőföld használatából adódó egyéb kedvezményeket megalapozatlanul követeli.

Az I. rendű alperes nemcsak az ún. föld-alapú támogatás elszámolására előterjesztett kereseti

kérelem jogalapját, hanem annak összecszerúségét is vitatta, azonban ez utóbbit, tehát az összecszerúséget kétségmentesen igazolják az elsőfokú bíróságnak a 306. sorszám alatt foganatosított, az illetékes hatóság (Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal, MVH) megkeresésére benyújtott adatok is. Ezek egyébként - a felperes helytálló hivatkozása szerint - az internetről, nyilvános hozzáféréssel is megszerezhetőek, így az összecszerúséget illetően az ítéletábra álláspontja szerint nem merült fel alapos kétség - beleértve a felperesnek a Pp. 247. § (1) bekezdése folytán az időközben teljesített támogatások elszámolására felemelt, megfelelően igazolt kérelmét is (2018. márciusi összesített előkészítő irat).

Okkal hivatkozott arra a fellebbezése indokolásában a felperes, hogy az elsőfokú bíróság - bár a támogatással kapcsolatos bizonyítási teherről mindenben helyes tájékoztatást nyújtott - az I. rendű alperes mulasztásának perbeli jogkövetkezményeit nem vonta le.

A Pp. 3. § (3) bekezdése ugyanis kimondja, hogy a bíróság köteles a jogvita eldöntése érdekében bizonyításra szoruló tényekről előzetes tájékoztatást nyújtani, míg a felek a Pp. 164. § (1) bekezdésében foglalt peranyag-szolgáltatási kötelezettségüknek - a Pp. 141. § (2) bekezdésében foglaltak figyelembevételével - megfelelő időben kötelesek eleget tenni. A 312. jegyzőkönyv 6. oldal 3. bekezdésében felhívta az elsőfokú bíróság az I. rendű alperest annak megfelelő bizonyítására, hogy a termőfölddel kapcsolatos esetlegesen felmerült költségeket, kiadásokat igazolja, mely alapján megállapíthatóvá válik, hogy a támogatásból mekkora összeg maradt meg tisztán a részére. Azonban az elsőfokú bíróság semmilyen módon nem értékelte, hogy az I. rendű alperes az eljárás során ezen bizonyítási kötelezettségnek nem tett eleget, a legelővel kapcsolatos, a 2011 januárjától felmerülő esetleges kiadásait és költségeit nem igazolta, - mely által a terület-alapú támogatásnak a perbeli ingatlanra történt felhasználása is bizonyítatlan maradt.

A Fővárosi Ítéletábra álláspontja szerint a támogatás kérdésében a bíróságnak arról kellett állást foglalnia, hogy a peres felek belső jogviszonyát vizsgálva eredményezhet-e tiszta hasznót, bevételt a legelőként nyilvántartott termőföld kizárólagos használatából eredő, az I. rendű alperes által 2011 januárjától 2017 decemberéig felvett, mindösszesen 14.736.916 forintos kompenzáció. Az ítéletábrának az elsőfokú bíróságétól eltérő álláspontja szerint a felperes a támogatásnak az ingatlanban megszerzett tulajdoni arányához igazodó fele részére nemcsak a fenti perjogi rendelkezések, hanem az általa a fellebbezésében előadott egyéb anyagi jogi jogszabályok alapján is okkal tart igényt. A 2017. szeptember 5. napján benyújtott előkészítő iratában megalapozottan hivatkozott a 2007. évi XVII. törvény 24. § (2) bekezdése szerint arra, hogy az egységes területalapú támogatás (SAPS) csak abban az esetben vehető igénybe, amennyiben az igénylő a területet mezőgazdasági hasznosításban tartja, továbbá jogszerű földhasználónak minősül.

Valóban releváns tényként merül fel, hogy a területalapú támogatással érintett ingatlan legelőként nyilvántartott, ezért a 206/2009. (X. 18.) Kormányrendelet alapján csak legeltetéssel vagy kaszálással lehet hasznosítani. Egyetértett az ítéletábra azzal a fellebbezési hivatkozással is, hogy semmilyen kockázatot nem viselt az I. rendű alperes az egyébként a felek által „repülőterként” is említett termőfölddel kapcsolatban, melynek egyenes következménye az, hogy a 2011-től általa felvett területalapú támogatás tiszta haszonnak minősíthető.

További megjegyzést érdemel, hogy a kaszálásból, esetleges legeltetésből is többnyire nem kiadása, hanem további bevétele származhat a tulajdonosnak, illetőleg a termőföld használójának, és ebből is adódhat, hogy az I. rendű alperes nem kívánt eleget tenni az elsőfokú bíróság 312. sorszámú jegyzőkönyvébe foglalt felhívásnak, miszerint igazolnia kellett volna, hogy a területalapú támogatást az adott ingatlanra miként használta fel.

Kiemeli az ítéletábra, hogy az adott tényállás mellett, az élettársi közös vagyon megosztása körében a peres felek belső jogviszonyának vizsgálatánál másodlagos jelentőséggel bír az a törvényi cél, miszerint a támogatást az ingatlanra kell felhasználni, tekintettel arra, hogy a mindennapi tapasztalat szerint a legelők, gyepek fenntartása különösebb kiadásokat - a felperes által is alappal hivatkozott rendelkezések szerint - nem jelent. A későbbiekben kifejtendő indokokból itt utal az ítéletábra arra is, hogy a Natura 2000-es védettséget élvező gyepek, legelő művelési ágba tartozó termőföldek tényleges „művelését” az uniós rendelkezések egyébként is kizárják.

További megjegyzést érdemel, hogy az elsőfokú eljárásban az I. rendű alperes által a föld-alapú támogatással kapcsolatos érdemi védekezésének alátámasztására benyújtott Győr-Moson-Sopron Megyei Bíróság P.20.268/2008/109. számú határozata nem a saját, hanem a felperesi érvelést erősíti, ugyanis annak 11. oldalán rögzített indokolása szerint azért került sor a házastársi közös vagyon megosztása iránti perben a terület alapú támogatás iránti igény elutasítására, mivel annak teljes - a családi gazdálkodás működésével összefüggésben történt - felhasználása megfelelő bizonyítást nyert a perben, - melyről a jelen ügyben nem beszélhetünk. Az I. rendű alperes meg sem kísérelte az e körben terhére rótt bizonyítás teljesítését.

Nem értett egyet az ítéletábra az elsőfokú bíróságnak az ítélete 33. oldalán kifejtett azon álláspontjával, a terület-alapú támogatással kapcsolatos végső konklúziójával sem, hogy a felperes azért sem tarthat igényt a támogatásra, mert a perrel érintett időszakban a földet nem használta. Ezzel az indokolással szemben alapos az a fellebbezési érvelés, hogy már a keresetlevélben is (2011) előadta ezt az igényét, a tulajdonjogának az ingatlan-nyilvántartás által történő feltüntetéséig pedig nincs jogszerű lehetősége az ingatlan tényleges használatbavétele mellett - a fenti jogszabályi rendelkezések alapján történő - földhasználói mivoltának a bejelentésére.

Ezért téves az elsőfokú bíróságnak az a következtetése, hogy a felperes semmilyen módon nem nyilvánította ki az eljárás során azt a szándékát, hogy a földhasználati jogosultságával élni kíván.

A felperes a perben a régi Ptk. 578/G. § (1) bekezdése szerinti, az ingatlan-nyilvántartáson kívül megszerzett tulajdonjoga bejegyzését megalapozottan kérte a ... hrsz. alatt felvett termőföld fele részére is, mely által okkal tart igényt az élettársi életközösség megszakadásától kezdődően az I. rendű alperes által felvett, és nem az ingatlan termőföldkénti fenntartására fordított támogatás rá jutó részére is.

Megjegyzi az ítéletábra, hogy a Natura 2000 hálózat az Európai Unió által létrehozott európai ökológiai hálózat, amely a közösségi jelentőségű természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmén keresztül biztosítja a biológiai sokféleség megővését és hozzájárul kedvező természetvédelmi helyzetük fenntartásához, illetve helyreállításához. A terület alapú támogatás célja az uniós szabályok, előírások betartásából származó többletköltség, valamint bevételkiesés kompenzációja a gazdálkodók számára.

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 gyepterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 128/2007. (X. 31.) FVM rendelet, szerint a Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályait előíró 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet értelmében a támogatás célja: a földhasználati előírások betartásának elősegítése, valamint az, hogy a Natura 2000 gyepek hasznosítású területeken elősegítse a természetes élőhelyek, a vadon élő állatok és növények kedvező természetvédelmi helyzetének fenntartását, illetve az e területek kijelölésének alapjául szolgáló természeti állapot megőrzését, valamint biztosítsa az azt létrehozó, illetve fenntartó gazdálkodás feltételeit (EMVA Natura 2000 gyepterületek

támogatási tájékoztatója 2015.).

Mindezek alapján egyértelmű, hogy a túlnyomó részben uniós forrásból származó támogatás azt a célt szolgálja, hogy kompenzálja a tulajdonos földhasználónak a terület egyéb hasznosításának kizártságából eredő hátrányait. Mindezek mellett az is megállapítható, hogy a Natura 2000 védettséget élvező területekre kifizetett uniós és hazai támogatás utólagos felhasználásának igazolására nincs a földhasználókat terhelő jogszabályi kötelezettség, - mely alapján egyértelmű, hogy a kompenzáció - vagyoni jogi érelemben - tehermentes bevételként is értelmezhető.

A Fővárosi Ítélet tábla a fent hivatkozott per jogi és anyagi jogi jogszabályok egybevetésével módot és lehetőséget látott a vagyoni jogi perben a legelőre, mint termőföld-területre igényelt, és az I. rendű alperes által az elmúlt hét évben felvett SAPS támogatás felének a felperes részére történő megítélésére.

Az ítélet kijavítása iránti kérelmekről az adott határozatot hozó bíróság dönt, azonban a felperes azt a jogorvoslati kérelmében nyújtotta be, ezért lehetőséget látott az ítélet tábla az abban foglaltak vizsgálatára. Ítélet kijavítására a régi Pp. 224. § (1) bekezdése alapján névcseré, hibás névírás, szám- vagy számítási hiba, vagy más hasonló elírás esetén kerülhet sor. A felperes az eljárás során nem nyújtott be érvénytelenségi és törlési keresetet a IV. rendű alperessel szemben a ... külterületi ingatlanra, ezért ilyen kérelmet a bíróság nem is teljesíthet.

Mindezek értelmében a másodfokú bíróság a régi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatta, míg egyebekben helyben hagyta.

Az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezéssel nem támadott része a perköltségek körében hozott rendelkezés, azonban a részleges másodfokú felperesi pernyertesség azt eredményezi, hogy módosul az elsőfokú perköltségviselésről szóló döntés is.

Az elsőfokú bíróság ítélete 8. oldalán szereplő felperesi kereseti kérelem szerint a 9.941.661 forintos támogatás 50%-a 4.970.830 forint, mellyel kapcsolatos az illetéktörvény, az 1990. évi XCIII. törvény (későbbiekben: Itv.) 42. § (1) bekezdése szerint járó kereseti illeték 298.249 forint, mely az elsőfokú bíróság által megállapított illeték megfizetését akként módosítja, hogy a felperes 405.000 forint helyett - kerekítve - 106.800 forintot, míg az I. rendű alperes az 1.095.000 forint helyett - kerekítve - 1.393.200 forintot köteles megfizetni az államnak.

Ugyanezen 4.970.830 forintos perértékhez igazodóan a nagyobb mértékben pereszes I. rendű alperes a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése a) pontjának keretei között megállapított további 248.541 forint + áfa megfizetésére köteles, mely 315.648 forint, és amellyel együtt a felperesnek járó elsőfokú perköltség összege 1.020.650 forintra módosul.

A felperes jogorvoslati kérelme részben alapos, ezért a régi Pp. 239. § alapján alkalmazandó régi Pp. 81. § (1) bekezdése alapján kötelesek a felek a másodfokú eljárásban felmerült költségek viselésére, illetve megfizetésére. A fellebbezési perérték a ... ingatlan 10.400.000 forintos vételárának 25/100-ad része, tehát 2.600.000 forint, továbbá a terület alapú támogatással kapcsolatos 7.368.460 forint, mely mindösszesen 9.968.458 forintot tesz ki, és amely alapján a felperes másodfokú pernyertessége 74%-os, míg az I. rendű alperesé 26%.

Az Itv. 46. § (1) bekezdése szerinti fellebbezési illeték 797.476 forint, melyet az előzőek szerinti arányban kötelesek megfizetni a peres felek az államnak a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján, a felperes - kerekítve - 207.300, míg az I. rendű alperes 590.100 forint erejéig.

A részleges másodfokú pervesztességéhez igazodó részperköltség megfizetésére is köteles a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdésének keretei között a másodfokú eljárásban is pernyertes felperes javára az I. rendű alperes, mely a 24%-os pernyertesség különbségből adódó, és a 9.968.458 forintos fellebbezési pertárgy érték 24%-át kitevő 2.392.429 forint. Ez után a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti áfát is magában foglaló másodfokú perköltség összege 59.810 forint + áfa (1,27%) = 75.958 forint.

Budapest, 2018. március 20.

. Lukács Zsuzsanna s.k.
a tanács elnöke

Kepesné dr. Bekő Borbála s.k. előadó bíró

dr. Vasady Loránt Zsolt s.k. bíró